

Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού αποτελεί έναν χώρο παιδείας και πολιτισμού. Το κτίριο, έργο τέχνης και ιστορικό διατηρητέο μνημείο, οικοδομήθηκε μεταξύ των ετών 1989 και 1993 με βάση τα σχέδια του ταλαντούχου αρχιτέκτονα, του αείμνηστου Κυριάκου Κρόκου. Απέσπασε ειδική διάκριση από διεθνή επιτροπή στον διαγωνισμό «Βραβεία 2000» του Ελληνικού Ινστιτούτου Αρχιτεκτονικής το 2001. Το 2005 το Μουσείο βραβεύτηκε με το «Βραβείο Μουσείου» του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο δόθηκε σε ελληνικό μουσείο για πρώτη φορά στην ιστορία του, μεταξύ άλλων γιατί αξιολογήθηκε ως «φιλικό προς τον επισκέπτη», ενώ τονίστηκε ο παιδαγωγικός του χαρακτήρας. Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού υπήρξε πρωτοπόρο στη σημαντική αλλαγή που παρατηρείται την τελευταία εικοσιπενταετία αναφορικά με τις εκθετικές πρακτικές των ελληνικών μουσείων. Οι αλλαγές αυτές έχουν ως στόχο την κατάργηση της στατικότητας των εικόνων και την προσπάθεια για επαναπροσέγγιση του κόσμου μέσω της κίνησης, του φωτισμού και της διαδραστικότητας. Η ανάπτυξη ποικίλου ενδιαφέροντος εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η διοργάνωση περιοδικών εκθέσεων σε συνδυασμό με την αύξηση των εκδόσεων και γενικά την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση, που είναι το «άνοιγμα» των μουσείων προς το κοινό.

Επιθυμούμε να υλοποιούμε μοναδικά πολιτισμικά γεγονότα προωθώντας όχι μόνο την επιστημονική έρευνα αλλά και τη διάχυση της γνώσης στο ευρύ κοινό σε ποικίλα θέματα που σχετίζονται με εκφάνσεις του βυζαντινού, μεταβυζαντινού πολιτισμού και γενικότερα των αλληλεπιδράσεων με ομόδοξους και ετερόδοξους λαούς στο πλαίσιο της οικουμενικής βυζαντινής αυτοκρατορίας και του ρόλου της Θεσσαλονίκης ως του σημαντικότερου πολιτικού, οικονομικού, πνευματικού και καλλιτεχνικού κέντρου μετά την Κωνσταντινούπολη και καθ' όλη την πορεία ενσωμάτωσής της στο νεοελληνικό κράτος, ως σταυροδρόμι πολιτισμών.

Απώτερος στόχος μας είναι να καταστήσουμε το Μουσείο ελκυστικό χώρο προορισμού για όλες τις ηλικίες, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους και ανεξάρτητα από το επίπεδο εκπαίδευσής τους, ένα μουσείο **προσβάσιμο με επίκεντρο τον άνθρωπο**. Να εντάξουμε το Μουσείο ως χώρο πολιτισμού και παιδείας στον κοινωνικό ιστό της πόλης, στην πολιτιστική της ζωή, με περαιτέρω διοργανώσεις εκδηλώσεων λόγου και τέχνης, εικαστικών γεγονότων, συνεδρίων και ημερίδων, με σύγχρονες θεματικές που άπτονται του πολιτισμού, σε συνεργασία πρωταρχικά με μουσεία, φορείς και οργανισμούς της Θεσσαλονίκης, επιδιώκοντας παράλληλα

αντίστοιχες ευρύτερες συνεργασίες στο εσωτερικό και το εξωτερικό, επιλέγοντας δράσεις και θεματικές που δεν εντάσσονται στα στενά όρια της βυζαντινής περιόδου αλλά προάγουν την ευαισθητοποίηση του κοινού σε ζητήματα ιστορίας, πολιτισμικής κληρονομιάς και τέχνης, καθημερινού βίου, ιδιαίτερα όσον αφορά σχέσεις μεταξύ πολιτισμών και λαών, κοινωνικών ομάδων στη διαχρονία, για να μάθουμε να συμβιώνουμε.

Ταυτόχρονα επιχειρούμε να προβάλουμε και το έργο των εργαστηρίων συντήρησης του Μουσείου μας, τα οποία διαθέτουν άρτια καταρτισμένο και έμπειρο προσωπικό και υλοποιούν σύγχρονες μεθόδους διάγνωσης και συντήρησης. Η μεθοδολογία τεκμηρίωσης εφαρμόζεται με βάση διεθνείς συμβάσεις: ταξινόμηση, διάγνωση παθολογίας, εξέταση τεχνολογίας κατασκευής και πρόταση συντήρησης. Η διαδικασία της συντήρησης υιοθετεί πρακτικές που είναι αποδεκτές από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Στα πλαίσια αυτών των στόχων μας και των ευρύτερων συνεργειών συνεργαζόμαστε με επιτυχία εδώ και δύο χρόνια με τη Φιλόπρωχο Αδελφότητα Ανδρών Θεσσαλονίκης σε ένα πρόγραμμα συντήρησης και ανάδειξης εικόνων και ιερών κειμηλίων που έχει στην κατοχή της, καρπός της οποίας υπήρξε μια έκθεση σε αυτόν εδώ τον χώρο, πέρυσι τον Μάιο, με στόχο την προβολή του έργου της συντήρησής τους στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, καθώς και ένας οδηγός, επιστημονικό εγχειρίδιο συντήρησης θα έλεγα, όπου αναφέρονται όλοι οι συντελεστές, τους οποίους θα επιθυμούσα να ευχαριστήσω για άλλη μια φορά και από τη θέση αυτή. Η συνεργασία για την σταδιακή συντήρηση όλων των εικόνων συνεχίζεται με την οικονομική υποστήριξη και διάθεση καταρτισμένου εξειδικευμένου προσωπικού από την Αδελφότητα στα εργαστήρια συντήρησης του Μουσείου με επιβλέπουσα την κ. Δήμητρα Λαζίδου, υπεύθυνη των εργαστηρίων συντήρησης και του εργαστηρίου εικόνων ειδικότερα. Τα αποτελέσματα αυτής της συνέργειας είναι άμεσα ορατά στο μουσείο που εγκαινιάζεται σήμερα. Θερμά συγχαρητήρια και καλή συνέχεια σε όλους μας.

Δρ Αγαθονίκη Τσιλιπάκου
Διευθύντρια Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού